

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Ժողովի (Խորհրդարանի) պատգամաւորների

ԴԻՄՈՒՄ

Միացեալ Ազգերի Կազմակերպութեան Անվտանգութեան Խորհրդի անդամ-պետութիւններին, Եւրոպական Խորհրդարանին, Եւրոպայի Խորհրդի անդամ-պետութիւններին,

յոյն, հայ եւ ասորի ժողովրդներին, նրանց հոգեւոր ու ազգային առաջնորդներին, ինչպէս նաեւ Մեծ Մերձաւոր Արեւելքի եւ Բալկանների ժողովրդներին, ում պատմական իրաւունքները ոտնահարուած էին Թուրքիայի պետութեան եւ կառավարութիւնների կողմից

(Կիպրոսի Հանրապետութեան հիւսիսային մասի՝ Թուրքիայի Հանրապետութեան կողմից բռնագաւթման 45-ամեակի կապակցութեամբ)

Մենք՝ ներքոստորագրեալներս, կոչ ենք անում յոյն, հայ եւ ասորի, ինչպէս նաեւ Մեծ Մերձաւոր Արեւելքի եւ Բալկանների միւս ժողովրդներին ռազմավարական համագործակցութիւն հաստատել պատմական արդարութեան եւ միջազգային իրաւունքի հիման վրայ: Մենք մեր պարտքն ենք համարում վերջապէս իրականացնել մեր ազգերի այն իրաւունքները, որոնք արտօնուած էին մեզ եւ նշուած էին միջազգային պայմանագրերում եւ կոնուէնցիաներում, սակայն կեանքի չէին կոչուել:

Այս դիմումը հենուում է կոնկրետ պատմական փաստերի վրայ, որոնք արձանագրուած են միջազգային փաստաթղթերում: Դրանք են.

- ՄԱԿ-ի թիւ 541 և 550 որոշումները, ուղղուած աշխարհի պետութիւններին՝ 1974 թուին Թուրքիայի Հանրապետութեան կողմից բռնագաւթում Կիպրոսի Հանրապետութեան հիւսիսային մասը որպէս Հիւսիսային Կիպրոս պետական ձեւաւորում չճանաչելուն: Փաստօրէն մենք այսօր նշում ենք Թուրքիայի Հանրապետութեան կողմից Կիպրոսի Հանրապետութեան հիւսիսային մասի բռնագաւթման 45-ամեակը:
- Թուրքիայի Հանրապետութեան կողմից Արեւմտեան Հայաստանի եւ Կիլիկիայի բռնագաւթման 99-ամեակը:
- Անհրաժեշտ ենք համարում յիշեցնել, որ Առաջին աշխարհամարտի արդիւնքները որոշուած էին 1919-1920 թթ. Միջազգային պայմանագրերի Վերսալեան համակարգով: Թուրքիայի պարտաւորութիւնները Մեծ Մերձաւոր Արեւելքի, Բալկանների, Միջերկրածովեան եւ Մեծծովեան աւազանների երկրների առջեւ ամրագրուած էին 1920 թ. Մելրի հաշտութեան պայմանագրով, որը Միջազգային պայմանագրերի Վերսալեան համակարգի հիմնարար եւ հանգուցային պայմանագրերից մէկն է:
- 1918 թ. յունուարի 11-ի՝ Ռուսաստանի Կառավարութեան Դեկրետը (Ռուսաստանի Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի) «Թուրքահայաստանի մասին» («Արեւմտեան Հայաստանի մասին»):
- Ազգերի Լիգայի յանձնարարութեամբ ԱՄՆ 28-րդ նախագահ Վուդրոյ Վիլսոնի 1920 թ. նոյեմբերի 22-ի Իրաւարար վճիռը (Լրիւ անուանումը՝ «Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների Նախագահ Վուդրոյ Վիլսոնի որոշումը Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ պետական սահմանի հաստատման, Հայաստանի՝ դէպի ծով ելքի եւ հայկական սահմանին յարակից թուրքական տարածքների ապառազմականացման վերաբերեալ»)
- Մելրի հաշտութեան պայմանագիրը՝ Քրդստանի ինքնավարութեան վերաբերեալ եւ յետագայում դրա կողմից անկախութիւն ձեռքբերելու հաւանականութեան մասով (համապատասխան 62, 63, 64 յօդուածների դրոյթների):

Հարկ ենք համարում նաեւ արձանագրել, որ թուրքական պետութիւնը՝ իրար յաջորդող կառավարութիւններով աւելի քան հարիւր տարի է շարունակում է ցեղասպանութեան եւ պետական

ահաբեկչության քաղաքականությունը պետության՝ յոյն, հայ եւ ասորի քաղաքացիների հանդէպ, որոնք տարածաշրջանի բնիկ ժողովրդներին են պատկանում: 1920-ական թթ. վերջից նոյն քաղաքականությունն է վարում նաեւ քրդերի եւ եզդիների հանդէպ:

Այսպիսով թուրքական պետությունը շարունակում է բնիկ ժողովրդների նկատմամբ իր՝ հալածանքի, կոտորածի եւ տեղահանության ցեղասպան քաղաքականությունը, ստիպելով նրանց լքելու իրենց բնակության վայրերը:

Տեղին ենք համարում մէկ անգամ եւս թուարկել թուրք պետության այն յանցագործությունները, որոնք Մեծ Բրիտանիայի, Ռուսական Կայսրության եւ Ֆրանսիայի Հանրապետության 1915 թ. մայիսի 24-ի համատեղ յայտարարության մէջ որակուել են որպէս «Թուրքիայի նոր ոճիրները մարդկության եւ քաղաքակրթության դէմ»:

- Պանթիւրքիզմի եւ նորօսմանիզմի քօղի ներքոյ այլատեսացության (քսենոֆոբիայի), ռասիզմի, ազգային առաւելութեան գաղափարախօսութեան քարոզ՝ թուրքալեզու ժողովուրդների ջջանում:
- Հայ ժողովրդի ցեղասպանությունը եւ տեղահանությունը 1894-1923 թթ. իրար յաջորդող թուրքական՝ սուլթանական, երիտթուրքական եւ քեմալիստական կառավարությունների կողմից:
- Յոյն ժողովրդի ցեղասպանությունը եւ տեղահանությունը 1915-1923 թթ.:
- Ասորի ժողովրդի ցեղասպանությունը եւ տեղահանությունը 1915-1923 թթ.:
- Հայերի ցեղասպանությունը Բաքում 1918 թ.:
- Հայերի եւ պելիների ջարդերն ու ցեղասպանությունը Դերսիմում (Թունջելի) 1937-1938 թթ.:
- Յոյների եւ հայերի ջարդերը Կոստանդնուպոլսում, Անկարայում եւ Իզմիրում, 1955 թ. սեպտեմբերի 6-7:
- Յոյների, հայերի, ասորիների եւ այլ բնիկ ազգերի պատմական, հոգեւոր, մշակութային եւ նիւթական յուշարձանների փչացումը, սեփականացումը կամ ոչնչացումը 1894-1923 թթ., որ շարունակում է մինչեւ օրս:
- Թուրքիայի պատմագրութեան կեղծարարութիւն յոյների, հայերի, ասորիների եւ տարածաշրջանի այլ բնիկ ժողովրդների պատմութեան հաշուին:
- Զեմալ Աթաթուրքի հրամանով 1931 թ. ստեղծուել է «թուրքական պատմական ընկերությունը»: Այդ ընկերութեան կազմում ընդգրկուել են թուրք եւ արտասահմանցի վարձու պատմաբաններ, ում յանձնարարութեամբ էր մաքրել արխիւները, կեղծել օսմանեան սրի տակ ապրած ազգերի հին պատմությունը եւ յօրինել նորը: Արխիւներն, իհարկէ, մաքրել կարելի է, բայց ինչպե՞ս է կարելի բացատրել միլիոնաւոր յոյների, հայերի, ասորիների անհետանալը Օսմանեան կայսրութեան տարածքից:
- Յոյների, հայերի, ասորիների ցեղասպանութեան փաստի ու պատմական իրողությունների մերժում, որը դուրս է բերում Թուրքիայի Հանրապետութեան կառավարութեանը ցեղասպանութեան յանցագործութեան կանխարգելման եւ դրա համար պատժի մասին միջազգային հանրութեան ընդունած համաձայնութիւնից:

Սա Թուրքիայի իրար յաջորդող կառավարությունների յանցագործությունների ոչ լրիւ ցուցակն է. յանցագործությունների, որ կատարուել են Մեծ Մերձաւոր Արեւելքի, Բալկանների, Միջերկրածովեան եւ Մեծովեան աւազանների յոյն, հայ, ասորի եւ այլազգերի նկատմամբ, մարդկության եւ քաղաքակրթութեան դէմ վերջին 100 տարում եւ որոնք շարունակում են մինչեւ օրս:

Թուրքիայի Հանրապետութեան կառավարությունը չպատժուեց 1974 թ. Կիպրոսի Հանրապետութեան հիւսիսային մասի բռնազաւթման համար: Ուստի լկտիացած Թուրքիայի Հանրապետութեան այսօրուայ իշխանությունը շարունակում է կոպտօրէն խախտել միջազգային իրաւունքի բոլոր նորմերը:

Ահա թէ ինչու ենք մենք այսօր դիմում տարածաշրջանի յոյն, հայ, ասորի եւ միւս ազգերին, նրանց ազգային եւ հոգեւոր առաջնորդներին՝ պատմականօրէն անպատիժ մնացած բռնազաւթիչին դիմակայելու միասնական մարտավարութիւն եւ ռազմավարութիւն մշակելու համար իրենց ուժերը միաւորելու առաջարկով: Մենք անհրաժեշտ ենք համարում հետամուտ լինել բռնազաւթութեամբ տարածքների վերադարձման եւ մեր ազգերի ոտնահարութեամբ իրաւունքների վերականգման գործին:

Միայն այդպիսի համատեղ, միացեալ ուժերով եւ ջանքերով մենք կը կանոդանանք վերջ դնել Թուրքիայի Հանրապետութեան՝ Մեծ Մերձաւոր Արեւելքի, Բալկանների, Միջերկրածովեան եւ Մեծովեան աւազանների ժողովրդների եւ պետությունների դէմ ուղղուած պետական ահաբեկչութեանը:

Մենք բոլորս ականատես ենք այն վայրագություններին, որ Թուրքիայի Հանրապետությունն այսօր իրականացնում է Մերձավոր Արևելքում եւ Միջերկրածովայքում, անուղղելի վնաս հասցնելով Միջին, Իրաքի, Կիպրոսի պետականությանն ու ինքիշխանությանը եւ, որ ամենակարեւորն է, այդ տարածաշրջանում ապրող ժողովրդների կեանքին ու բարեկեցութեանը: Թուրքական այդ անօրինություններին պետք է վերջ դնել:

Մենք համոզուած ենք, որ միջազգային հանրությունը՝ յանձինս Միացեալ Ազգերի Կազմակերպութեան, պարտաւոր է առաւելագոյն ջանքեր դնել տարածաշրջանի ժողովրդների ապրելու, զարգանալու եւ ապագայ ունենալու հիմնարար իրաւունքներն ապահովելու համար:

Միաժամանակ, այդ նպատակներին հասնելու եւ բռնագաւթիչին սանձելու համար մենք դիմում ենք տարածաշրջանի բոլոր ուժերին՝ միաւորուելու կոչով: Յուսով ենք, որ մեր դիմումն ընկալուելու է ըմբռնումով եւ կառուցողական արձագանք է գտնելու:

Էդուարդ Պօլատիդիս

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Ժողովի (Խորհրդարանի) պատգամաւոր,
Հայաստանի եւ Արցախի յոյների «պատրիդաւ կազմակերպութեան նախագահ,
Արցախեան պատերազմի վետերանների «Թալիշ. Սահմանամերձ բնակավայրերէ հայրենասիրական կազմակերպութեան նախագահ

Գաւիթ Խինոն

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Ժողովի (Խորհրդարանի) պատգամաւոր,
Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Ժողովի (Խորհրդարանի) բնիկ ժողովուրդների եւ ազգային փոքրամասնութիւնների հարցերով մշտական յանձնաժողովի նախագահ,
Ռուսաստանեան «ասիրիաւ հայրենասիրական շարժման նախագահ

Մարտիկ Գասպարեան

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Ժողովի (Խորհրդարանի) պատգամաւոր,
Վերականգման ու փոխհատուցման հարցերի միջազգային անկախ փորձագիտական-իրաւական կենտրոնի նախագահ,
Աշխարհի ազգերի հոգեւոր միասնութեան միջազգային ակադեմիայի փոխնախագահ,
Ռուսաստանի գիտութիւնների ակադեմիայի գիտական խորհրդի անդամ, Ռուսաստանի բնական գիտութիւնների ակադեմիայի ակադեմիկոս, տնտեսական գիտութիւնների դոկտոր պրոֆէսոր

31 հոկտեմբեր 2019 թ.